

Regelrådets uppgift är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Klimat- och näringslivsdepartementet

Yttrande över förslag till lag om ändring i miljöbalken till följd av genomförandet av EU:s förordning om förpackningar och förpackningsavfall

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet bedömer att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i förordning (2024:183) om konsekvensutredningar.

Bakgrund och innehållet i förslaget

I februari 2025 gav Regeringen Naturvårdsverket i uppdrag att föreslå hur det svenska regelverket ska kompletteras och anpassas till EU:s förpackningsförordning¹. I uppdraget angavs att om genomförandet bedöms kräva lagändringar ska förslag på sådana ändringar lämnas senast den 15 augusti 2025.

Enligt uppdraget ska Naturvårdsverket särskilt:

- Analysera och lämna förslag på hur svenska bestämmelser bör anpassas efter EU:s förpackningsförordning
- Analysera behovet av och, där det finns behov lämna förslag på, svenska bestämmelser om det finns möjlighet till nationella undantag
- Inkludera förslag till sanktioner och överse om prövningsavgifter behöver ändras
- Utarbeta en konsekvensanalys i enlighet med förordning (2024:183) om konsekvensutredningar, inklusive en uppskattning av kostnaderna för berörda myndigheter.

I remissen anges att EU:s nya förpackningsförordning kräver att medlemsstaterna vidtar vissa nationella åtgärder för att genomföra de delar av förordningen där handlingsutrymme finns. Det uppges att nuvarande svensk lagstiftning inte ger regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, tillräcklig möjlighet att meddela de föreskrifter som krävs för ett ändamålsenligt genomförande.

Mot denna bakgrund föreslås en ny paragraf i 15 kap. miljöbalken som innebär att regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, bemyndigas att utfärda föreskrifter som krävs till följd av förpackningsförordningen. Det uppges att bestämmelsen endast riktar sig till regeringen eller berörd myndighet och syftar till att möjliggöra föreskriftsarbete inom ramen för

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2025/40 av den 19 december 2024 om förpackningar och förpackningsavfall.

förordningens handlingsutrymme. Det uppges vidare att om ändringen inte genomförs kan Sverige inte utnyttja de nationella möjligheter som förordningen medger.

I remissens del 2 "Uppdraget och dess genomförande" anges att Naturvårdsverket i föreliggande delredovisning inte bedömt behovet eller utrett konsekvenserna av de möjliga svenska bestämmelser som kan komma att tas fram i det fall Sverige nyttjar handlingsutrymmet i EU:s förpackningsförordning.

Remissen innehåller även information om de delar av uppdraget där Naturvårdsverket gjort bedömning att ingen ändring av svensk rätt krävs för genomförandet.

Förslaget föreslås träda i kraft den 12 augusti 2026.

Konsekvenser för företag

Remissen innehåller ingen redovisning av förslagets konsekvenser för företag.

I avsnittet som behandlar förslagets konsekvenser (4.3, s. 9) anger förslagsställaren att den föreslagna bestämmelsen möjliggör för regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, att meddela de föreskrifter som behövs till följd av EU:s förpackningsförordning. Det uppges att bestämmelsen enbart berör regeringen eller den myndighet som ges möjlighet att agera inom det handlingsutrymme som förordningen medger.

Vidare uppges att Naturvårdsverket gjort bedömningen att förslaget inte medför några negativa konsekvenser för regeringen eller berörd myndighet, tvärtom uppges förslaget underlätta ett effektivt genomförande.

I remissen anges vidare att Naturvårdsverket gör bedömningen att om lagändringen inte genomförs kan Sverige inte nyttja de aktuella handlingsutrymmen som följer av förordningen (se bilaga 1 till remissen och artikel 45.5 i EU:s förpackningsförordning), vilket anges innebära att det inte blir möjligt att införa de nationella bestämmelser på förordningsnivå som EU-förordningen ger medlemsstaterna möjlighet att anta.

Motivering till Regelrådets ställningstagande

Förslagsställaren motiverar avsaknaden av konsekvensbeskrivning för företag indirekt genom att ange att förslaget enbart riktar sig till regeringen eller berörd myndighet. Någon uttrycklig bedömning av varför företagsrelaterade konsekvenser inte redovisas lämnas inte. Följaktligen saknas all företagsrelevant redovisning gällande exempelvis administrativa kostnader och konkurrensrelaterade effekter. Utifrån kraven som ställs i förordning (2024:183) om konsekvensutredningar bedöms endast redovisningen gällande förslagets problembeskrivning och syfte samt förslagets förhållande till EU-rätten uppfylla kraven.

Regelrådet anser att föreliggande ärende borde ha inkluderat en konsekvensutredning över förslagets effekter för företag. Vad medför handlingsutrymmet? Vilka konsekvenserna följer av om handlingsutrymmet nyttjas i olika grad? I Naturvårdsverkets förberedande kartläggning inför genomförandet av förpackningsförordningen² uppges bland annat att "de nya hållbarhetskraven innebär generellt en skärpning gentemot dagsläget och tvingar de ekonomiska

² Förberedande kartläggning inför genomförandet av EU:s förpackningsförordning, NV-07135-24.

aktörerna till förändring i sin design- och produktionsprocess. Naturvårdsverkets bedömning är att det kommer bli ett omfattande arbete för berörda aktörer att anpassa förpackningar till de kommande kraven." (s.16) samtidigt som både Naturvårdsverket och branschföreträdare framhållit att regleringen i flera delar kan leda till betydande konsekvenser, bland annat på grund av ökad administrativ börda och rapporteringsskyldighet samt som följd av den korta tiden för omställningen av produktionen (s. 16 och bilaga 2).

Regelrådet uppmanar till att kommande delredovisningar inkluderar en konsekvensutredning enligt förordning som inkluderar en analys av förslagets påverkan på företag. I de fall förslaget inte alls påverkar företag (så som framhålls i remissen) ska förslaget inte remitteras Regelrådet.

I och med att remissen saknar konsekvensutredning är Regelrådets sammantagna bedömning att kraven i förordning (2024:183) om konsekvensutredningar inte är uppfyllda.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 3 december 2025.

I beslutet deltog Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Roland Sigbladh och Lars Silver.

Hans Peter Larsson förklarar sig skiljaktig till rådets beslut att yttra sig om förslaget. Ledamoten motiverar detta genom att framhålla att Regelrådet i detta skede borde ha besvarat ärendet med ett kanslisvar med motiveringen "begränsade effekter för företag". I stället borde Regelrådet enligt ledamoten yttra sig i ett senare skede då beslut fattats av regeringen angående det föreslagna bemyndigandet i 15 kap. miljöbalken.

Ärendet föredrogs av Stig-Dennis Nyström.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Stig-Dennis Nyström
Föredragande